

9. 1. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ještě jednou k některým aspektům postavení starosty

Na stránkách našeho internetového denníku jsme zveřejnili dne 3.1.2002 článek „Některé aspekty postavení starosty“, pojednávající mimo jiné i o právním postavení starosty obce ve vztahu k jeho oprávnění jednat jménem obce. Citovaný článek stojí na právní premise, že starosta obce není statutárním orgánem obce (jedná se o obecně přijímanou skutečnost jak právní teorií tak judikaturou).

Na stránkách našeho internetového denníku jsme zveřejnili dne 3.1.2002 článek „Některé aspekty postavení starosty“, pojednávající mimo jiné i o právním postavení starosty obce ve vztahu k jeho oprávnění jednat jménem obce. Citovaný článek stojí na právní premise, že starosta obce není statutárním orgánem obce (jedná se o obecně přijímanou skutečnost jak právní teorií tak judikaturou). Na článek reagoval JUDr. Milan Duda, jež zaslal redakci epravo.cz svůj rozbor postavení starosty, v němž dochází k opačnému závěru tedy, že starosta obce je statutárním orgánem obce. Vzhledem ke skutečnosti, že tuto otázku považujeme shodně s JUDr. Milanem Dudou za podstatnou, nicméně se nedomníváme, že by bylo možné na ni zcela jednoznačně odpovědět, uveřejňujeme k dané problematice ještě jeden příspěvek.

redakce epravo.cz

Ještě jednou starosta jako statutární orgán

Marie Janšová

Diskuze o tom, zda je starosta obce statutárním orgánem obce se objevily v souvislosti s přijetím a účinností zákona č. [367/1990](#) Sb. o obcích, a to i přes skutečnost, že zákon o obcích obsahoval v § 52 odst. 2 výslovné ustanovení tom, že starosta zastupuje obec navenek (uvedené ustanovení se vykládalo tak, že starosta je statutárním orgánem obce). Postupně však judikatura docházela k, dle mého názoru, správnému závěru, že starosta není statutárním orgánem obce. Jakousi pomyslnou tečku za všemi diskuzemi ohledně starosty jako statutárního orgánu obce udělal Ústavní soud v době, kdy již byl zákon č. [367/2000](#) Sb. zrušen zákonem 128/2000 Sb. o obcích. Nález Ústavního soudu ze dne 12.4.2001, který mimo jiné uvádí: Působnost obecního zastupitelstva upravoval dnes již zrušený zákon o obcích č. [367/1990](#) Sb. zejména v ustanovení § 36 a 36a, postavení starosty pak v §§ 52-55. Je pravdou, že v něm nebylo přítomno obdobné pregnantní ustanovení, jakým je dnešní § 103 odst. 1 zákona č. [128/2000](#) Sb., o obcích, které právní úkony starosty vyžadující schválení zastupitelstvem obce, provedené bez takového předchozího schválení, výslovně označuje jako od počátku neplatné. Ústavní soud je však přesvědčen, že tato zásada byla přítomna i v právní úpravě dřívější a vyplývala přímo z již zmíněného čl. 101 Ústavy. Starosta obce podle dřívější ani současné

úpravy nemohl a nemůže vytvářet sám vůli obce, ale pouze mohl a může tuto vůli navenek sdělovat a projevovat. Jakkoli tedy obecné právní vědomí přisuzuje starostovi obce rozsáhlá oprávnění, opak byl a je skutečností.

V této souvislosti je třeba uvést i další rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 10.7.2001, ve kterém je uvedeno: Obce jsou veřejnoprávními korporacemi a pokud jednají ve věcech práva soukromého, nelze tvoření a projevy jejich vůle mechanicky posuzovat stejně, jako by šlo např. o obchodní společnosti.

Z uvedených rozhodnutí Ústavního soudu vyplývá, že starosta obce nebyl podle právní úpravy zákonem 367/1990 Sb., o obcích ani není podle stávající právní úpravy statutárním orgánem obce.

V § 103 odst. 1 zákona č. [128/2000](#) Sb., o obcích je obsaženo výslovné ustanovení, jež chybělo v zákoně 367/1990 Sb., o obcích a které definitivně ukončilo jakési tápání ohledně pravomocí starosty obce: Úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, může starosta provést jen po jejich předchozím schválení, jinak jsou tyto právní úkony od počátku neplatné. Důsledky uvedeného ustanovení jsou takové, že starosta nemůže učinit právní úkony, jež vyžadují předchozí schválení zastupitelstvem obce popřípadě rady obce a úkony učiněné starostou v rozporu s tímto ustanovením jsou ex lege neplatné.

Vedle judikatury se k problematice postavení vyjádřila i právní teorie, jež se téměř jednomyslně shoduje na závěru, že starosta není statutárním orgánem obce. Viz. např. Koudelka, Z.: Obec a statutární orgán, Právní rádce 11/1997, který uvádí: "Obce nejsou zřízeny ani založeny soukromoprávním úkonem ať již podle občanského zákoníku (nadace) či jiného zákona (obchodní společnosti, veřejně prospěšné společnosti), nejsou soukromoprávními korporacemi, ale veřejnoprávními korporacemi vzniklé zákonem. Jejich právní subjektivita má zcela jinou povahu než u soukromoprávních subjektů a nelze na její vnitřní statutární předpisy vztáhnout občanský zákoník, ale vždy příslušný veřejnoprávní předpis (zákon o obcích). Z tohoto pohledu je hledání statutárního orgánu u obcí tak jak je charakterizován v občanském zákoníku či jiných předpisech soukromého práva marné. Obec totiž statutární orgán (orgán jednající za ni v právních vztazích plně a obecně) nemá.". Na druhé straně existovaly názory i zcela opačné viz. např. Svoboda, P.:Právní jednání obce, Bulletin advokacie, 1/2000, který uvádí: „Formulace "starosta zastupuje obec..." podle našeho názoru nevylučuje a priori posouzení starosty jako statutárního orgánu obce. Výklad, podle kterého starosta nemůže jednat jako statutární orgán, jestliže obec ve smyslu § 52 odst. 2 věta první zákona č. [367/1990](#) Sb. "zastupuje, je čistě jazykový a nelze jej tudíž, bez přihlídnutí k jiným výkladovým hlediskům, považovat za určující. K výše uvedeným citacím je ovšem třeba podotknout, že se týkají a vycházejí z právní úpravy zakotvené zákonem č. 367/1990 Sb o obcích.

Za nejvýznamnější však považuji výše zmíněná rozhodnutí Ústavního soudu, jež výslovně uvádějí, že na obce jako právnické osoby a jejich právní úkony nelze bez dalšího stejně jako právní úkony např. obchodních společností.

Použité právní zdroje:

- (i) ústavního zákona č. [1/1993](#) Sb., Ústava České republiky
- (ii) zákona č. [128/2000](#) Sb., o obcích (účinnost od 12.11.2000),
- (iii) zákona č. [367/1990](#) Sb., o obcích (účinnost od 24.11.1990 do 12.11.2000),
- (iv) nález Ústavního soudu ČR vydaného dne 12.4.2001, ÚS 576/2000,
- (v) nález Ústavního soudu ČR vydaného dne 10.7.2001, ÚS 721/2000, a
- (vi) článku Mgr. Jany Hamplové: Starosta jako zástupce obce - zásadní novinky, uveřejněném v Bulletinu advokacie, 10/2001, str. 32-38.

Další články:

- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)